

Beetgum (Gem. Menaldumadeel) B. 52 a

1. D^x dā kīn. ã vikal sjaga vāzā bān
2. (naam v. d. vriend)... jō.^u tō blum. v. etō
|| frō. ðn ||
3. sō sprēnā la. nōr stīnā mā.^r mā.ⁱ m^o sīn.
4. ha. kjan īx dre. gvarik- of svi.^o vārk
5. v_p dōt skīp kīgōzā skīmōlōgā bō.^o tō
6. dā tīmōmōn hētī splīntōr inō fīnōr
7. dā skīpōr sīkōm vmo muls
8. inōt fōbrīk īx ne.^o tō sīn || in dōt fōbrīk ||
9. jī fa. n kō || tīn kōrum || kum dē.^o vā.ⁱ ||
10. kōslā.ⁱ n brīn. ys fjō.^u wē bi.^o r (op het
platteland) - kētnōr (in de stad) brīn. ys
ētkōn glē.^o s bi.^o r. meestal: sīl īk n glē.^o z
bi.^o r (in vraagtoon).
11. hē jō. ēk fjō.^u wē pūn kēsōn (komt eerst als
vraag, daarna:) brīn m^o fjō.^u wē pūn kēsōn.
12. sō ha. mā.ⁱ ha. fī. v n t rē. jō flēs vīn
v_p d rōn k n
13. hē. sū mī mā.ⁱ dā knepōl slā.ⁱ n
14. īk ha. sīn knībōl sju.^o n
15. dā^r vnt net fōlō me.^o r v̄. ð sīntōklā. x jōn
dī.^o n
16. īk bīm bli: tō knet mā.ⁱ gī. ð vīn
17. īk ha. t nē dī.^o n - mā. stōr mē.ⁱ net v_p
v̄. ð sīn
18. vā.ⁱ sū dōē dī.^o n ha. - dītōr v̄. ð kumt
19. sīn - sī.^o r. ī. ð x - sī.^o r. ī. ð gōn - r. ī. ð gōbōl
20. bōrēt - pēt - hu.^o t - klōts - kōtī.^o mōts;
bā. n - bōnōt (vee is bang; een paard is
skrytōl); grā.ⁱ dō (grasland) - kō. st. grā.ⁱ dō
(bouwland tijdelijk als weiland in gebruik) -
nē. jō grā.ⁱ dō (bouwland definitief tot
weiland gemaakt) - v̄. ð dō grā.ⁱ dō (weiland
dat bouwland is geweest) - mī.^o dō (grasland
dat gemaaid wordt) - fīnō (wordt niet gemaaid,
alleen geweid, ligt dicht bij de boerderij) -
b^u v_p fīnō (oorspr. gemeensch. bezit) - mī.^o dōn

- (land als een complex, waar ook wel een stukje
bouwland tussen kan liggen); fvdast u.^o l;
ha. gō - of ha. gō; kīkōt - of frōsk n
(speciaal in de tijd dat ze kwaken:); jē.^r dī
frōsk n s (= hoor die kikvorsen eens!);
flīntōr
21. dī kē.^o r t ha. tō kē. lō v rō. t in d n s^u a. dōr
brōxt
 22. dō. k rē. ī st (fa. m pa. kō) ð stīn k rā. lōn
 23. īnōl ð. slōpt gū. ð x v̄. ð dō skīp m.
 24. dā hūn ha. tōm o n kē. r bīt n.
 25. jō.^u mī t vā. b rē. dō stīn. (u.^o r)
 26. dōt stōm bē. l t stījtōr nēt mē.^o r
 27. dī mōn ha. t n līb m x kōm p rē. s
 28. dā dī. vōl īx nēt inō hē. mōl blō. n
 29. dā sk^u a. l bēn ha. nā.ⁱ sē. v ēst || mē. stōr ||
 30. īk vīnō nēt kē.^o r
 31. dā bā. r gō mā.ⁱ grā. līmō. l in d rīn k n
 32. hē. kīnēt nā.ⁱ t vārk hē. ha. t pīn. ð kē. l
 33. sīst e. v n ð stō. ð k inō bī. ð xōm sētō
 34. sō kē. gōlī nēt mē.^o r
 35. ha. st mī nēt jēt - īk ha. t vā. kē. r v_p m
|| jēt mī nēt ||
 36. hī īx nēt rīp dā pīt n bīnō vīt
 37. sō bīnā.ⁱ t l v.^o n
 38. sō hēt sī. jīltō tr v b rōxt
 39. hē. sīlt nēt fī. ð brīnō
 40. sī. ī dō hēlt vōl kvīt rēkō || mōlkō ||
 41. dō m^o mā. t f^u a. dō frō.^u v_p kumō
 42. inō s nēt sō^r mā.ⁱ r īx nēt fōt rō. t
 43. volgens pp. gaat een grote mond juist samen
met kleine kracht: dā bēk mā. tōmōr
trōsk^u v rō (ll. de bek moet hem er door-
scheuren) - of hē. mā. tōt mā.ⁱ dō muls
hēljō (hij moet het met de mond halen)
 44. vē. dō. zō hēlt ē jīm dī hēlt
 45. hēlp mī s tā. dōt bē. t - vōst mī e. v n

- helpe ta, dat be.ət // vptilə //
 46 yz mitstør isa, fet ørn slark
 47 sō ha, veda va, tət fi, ista spring ku, ø
 48 dō bjim snu, ije sud, be.əm intsi
 49 dvgət rytəstixt
 50. dō klək li.ət kəti.ər (een kwartier voor
 de dienst)
 51. spre.ī - kikt sa, ije - fəsprā, i dō
 yt vā, i dxi - stvnt rō. ije - skit butso
 52. di frō. u het. hi. əz dər. ø
 53. sin ha, it het əm sa, i xi. əz na, i skua, lō
 gi. ə litn // vpsku a, lō hv. ən // hei het
 sa, i xi. əz le. ət (na de lagere schooltijd)
 54. ik het əm d. əz et um sa, lēt nō be. it vətər
 lō. əs
 55. fe. əlō hōklīn. sjaxt mō ji. net fulr
 56. stjīn. fōt n. bin. e. ət vnrəx
 57. o. vən // hltste. //
 58. i. mā. t ist nō gji n ke. ətsəz va, r. z // kō. ət //
 59. di kēs jō. ut n. heldə. ljeəxt vi. ət
 60. hei latsət hindər v. ənō stət
 61. du kwā. m. jīm jir dō jirən mā. dō
 mērkr
 62. dumni sai dōt gət fulmā. kt is
 63. dō. hest mi vvl sju. ən mā. r dō. sa, i st ne. ət
 64. dō swēln. kumō gō. u ver
 65. su. əst ju. ət net. ə dā. m.
 66. mā. r sē. e tē grā. tsi: s
 67. sī. mō. tər is. tīkn
 68. ət het n. va, r mō dā. i vət. tār dō junyt
 69. dōt jynkjē rīnt v tē ble. ətō fū. ut n.
 70. dō. sīt n. bā. st inr kōnō
 71. ik vu. ə vvl dōtō fōst n. brī. ət brōxt
 72. ik hāt v. ənt hāt
 73. sūkō d wār s bvnslək kī. ə knēt mā. v mge. ən
 74. nā. i kvfidrīnk n. slā. vi. of slā. vit hindər
 fū. a. dō nē. jō kārō

75. i g b i. vət kō. ətsəx sunt fā. n ə m v. ə n d l
 76. dō sū. ə fā. nō kv. ə n i n hāt ek undətsjī. st
 vət
 77. vīst ek vē. ətō vā. i mā. kər v enət
 // flitsə bōx wel bekend maar niet meer in
 gebruik
 78. di rō. ə xən ha. lā. nō stīkōls
 79. ik lō. dō. gji. vnt fā. n
 80. ət be. ən vi. ə d l va, i jətət dā. pt vndō ku. ø
 of ku
 81. sin e. əz ən rīnō ē sin e. ə gən trī. i jō
 82. hār fā. m kō i x mā. it k u v r kō nā. i t
 b v s k t a, g i. ə n u m t u a, m b a, i j o n t o s i k j o n
 83. dō. mīst n. trīmō ytō lje. ət
 84. hei rā. z dōt yt // strō. ət //
 85. ət vi. ə dō mī. skōn v. əz nēt dō v m jīl tō
 rē. ə d n.
 86. dō mulō is hār d r u x fā. nō tō. əst
 87. di va, i rīnt mā. i ə m b v x t. ə t i x n a, i n
 um dōt l v. ə s. of ə t i x n hē. lō um va, i
 88. k h e ə n t r u m ə k ə x t f u a, i d o l i t s ə j u n o
 89. dō b v k i s. m v. ət i n. b. ə. ə l a k u a, s t o
 90. sī. li. ətsi vi. ə nēt lō. n mā. v v l m o. i
 91. int skō. ət i x t nō gət be. əstō
 92. ə skētər mā. t. uk sji tō k i n o - of mā. t. uk
 v ē. ə z o = gold raak kunnen schieten.
 93. s j o g a z o s t m i n h u. ə t e k f i n o k i. s t
 94. ik vit nēt vē. ət i k ə m s i k j o m a r t
 95. ə. ə. k u. ə l o k e l d o r i z b e. ə s t f u a, t b i. ə t
 96. ik must vksə blū. ə d r i n k o v m v. ə n t o
 s t e r k j o n - of s t e r k i n
 97. ik sīl e. əstō kō. ə l i n t b u t y s h e l i // y t f i. ə r o
 (= uitvoeren)
 98. mī. m b r u. ə r v i. ə v n r ə x
 99. dō mōlksytō lōr het g v. ə s n k r i t o
 100. di supā istēn en su. əz - stjū. ə r o m o r mā. i
 v a r u m

101. v^{ei} sun, di p^{nt} in, u.^rr^r fulsmits kina
 102. d^r fst ne.st v^{pm} t^s se. zⁿ.
 103. h^{ei} k^{umt} nu.^t m^{ny}t^s l^{et}
 104. in it a. li b^z. b^{erg}an d^t f^{ju}.^r sp^e st
 105. du.^r st^e.^r st st st st // t^r o.^u st st st //
 106. t^s h^ä. z (H^{ar}lingen) i^z st s^{tr}ky t^s b^re. st g^e fe.st
 107. ma.^r st^s k^{um} v^m f^s d^s t^s s^{je}. n
 108. h^{ei} i^s f^ä. sⁿ i^s k^{um} : ma.^r ist g^r st st st st b^p.
 foljilt
 109. di d^v.^r i^s f^ä. b^p. k^h st ma.^r k^r
 110. st t^r st st d^s f^r.^s ma.^r t^s n^a. ist kⁱⁿ
 111. i^k h^a. jⁱ g^e.st jⁱ d^s ma.^r t^s vⁱ g^f st st g^u.st sⁱ.st
 112. d^s b^r st st st s^a.^r i^t iⁿ s^t d^ju.^r v^m t^s
 b^s.st st
 113. b^a. k^r - i^g b^a. k⁻ do. b^a. kst - j^o. b^a. k^r - h^{ei}.
 b^a. k^t - b^a. k^t h^{ei}. - of b^a. k^t st - v^{ei}. b^a. k^r - i^g
 b^a. k^t - do. b^a. k^t st - j^o. b^a. k^t ⁿ - h^{ei} b^a. k^t
 v^{ei}. b^a. k^t ⁿ - v^{ei}. h^a. b^a. k^t N.B. De zegglieden
hadden, vooral bij de 2de en 3de pers. singularis
bequaam tegen de imperfectvormen en gebruiken
liever de perfectvormen.
 114. bⁱ.^r - i^g bⁱ.^r - do. bⁱ.st - h^{ei}. bⁱ.st - v^{ei}.
 bⁱ.^r - bⁱ.^r v^{ei}. - i^g b^e.st (i^g b^e.^r st st st st) -
 do. b^e.st - h^{ei}. b^e.st - i^k h^a. b^e.st - b^e.st st st st st
 115. h^{ei}. i^z l^{it} s ma.^r st g^u.st
 116. do. kⁱ. s^t jⁱ a.^r ist st k^r. j^s v^p a merk
 117. h^{ei}. k^{et} s^a.^r h^{ei}. s^u v^m a tⁱⁿ k^r
 118. d^s fa.^r m s^a.^r dst a^r g^e lⁱ k hⁱ. - of hⁱ.st
 119. d^r vⁱ n. fⁱ. f^r i. zⁿ
 120. und a^r e. k^ä b^e.st m l^e. z^s g^v. st st k^ä l^s
 121. st v^e t^r i^z v.st st st t^a.^r - st st st st st
 122. st h^e.st i^z n^g u.st st st n^g ma.^r k^r e^{kt} m^e.st st -
 of tⁱ d^r n^g ma.^r k^r e^{kt} st

123. s^o.st vst ma.^r k^r ma.^r.st st st // s^o.st ma.^r tⁿ
 a.^r.st t^r v // d^j.st st //
 124. dst b^{je} m^kä kⁱ n^d.st st st st i.st st st
 125. d^s p^a. s^t v.st h^a.^r t^s g^u.st d^s vⁱ n
 126. y^z st st h^u:^z i^z st st b^a.^r. n^t
 127. d^s m^ä l^kä vⁱ n^tä k^ä.st yst st u.st st st
 128. d^s k^ä s^t a^r lⁱ.st t^s k^ä l^k
 129. d^s f^e r^m s^a.^r n^ä k^r v.st d^s b^u. g^e t^r vst
 fa.^r n^ä t^s g^e vⁱ x^t
 130. d^s t^v.^r d^y t^s s^s k^w.st m.st b^u tⁿ d^v.st - of
 yst h^u:^s
 131. s^ä h^a.^r v^m b^u n^t st mst b^ä.st st s^l.st iⁿ
 132. d^s s^j i^z vst. iⁿ
 133. d^s l^a.^r iⁿ p^a.^r kst sⁿi.st
 134. t^{ix} g^v.st st st a.^r t^l iⁿ d^ä k^ti s^ju.st n^h.st - of h^e
 135. d^s k^m i^dä s^e l^dä s^t.st st st m^e.st st // nⁱ e^u st //
 136. d^u.^r - i^g d^v g^ä t⁻ of i^g d^v t⁻ - do. d^v st st st st -
 j^o. d^v g^ä t⁻ h^{ei}.st d^v x^t a^t - v^{ei}.st d^v g^ä t⁻ jⁱ m d^v g^ä t⁻
 s^e.st d^v g^ä t⁻ i^g dⁱ.st - do. dⁱ.st st st - h^{ei}.st dⁱ.st -
 v^{ei}.st dⁱ.st st st - jⁱ m dⁱ.st st st - s^e.st dⁱ.st st st -
 dⁱ.st st st st - dⁱ.st d^r a^r t^s ma.^r - dⁱ.st st st st ma.^r st
 137. d^o. p^a - do. p^j st k⁻ - do. p^f v^{nt} - d^s s^ä l^d.st tⁿ
 138. t^{es} kⁱ - h^{ei}.st t^{es} k^ä t⁻ h^{ei}.st t^ä n^k - h^{ei}.st h^a.^r t^ä n^k
 139. bⁱ n^ä - i^g bⁱ n⁻ - do. bⁱ.st - h^{ei}.st bⁱ n^t - v^{ei}.st
 bⁱ n^ä - jⁱ m bⁱ n^ä - s^e.st bⁱ n^ä - bⁱ n^t a^r - h^a.^r t^a r
 b^u n⁻ - i^k h^a.^r b^u n
 140. Locale landm^a t^a t^e n: p^ä x^m.st - m^u.st st st st st -
 j^e l^m st st st st = g^ä a.^r.st st = 2 1/2 p^ä x^m.st - fe.st st -
 1/4 p^ä x^m.st - t^u d^ä = 4 m^e t^r iⁿ 't vⁱ e^r k^a n^t
 141. Locale w^a t^e r^a n^a m^e n: s^w.st st st st st st st -
 fe.st - h^w.st st st st - fe.st - d^s fⁱ.st v^ä r -
 d^s b^u.st st st

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is *bitgum*

De inwoners heten: *bitgumers*

Haar bijnaam is: *bitgumer rukn* - of *skjizukn* (d.w.z. roeken, raven of bontekraaien).

Obantal inwoners op 1 Jan. 1950: = 800 (Obenaldumadeel 11506)

Taaltoestand. Eigenlijke wijken of buurten zijn er niet. Wel enkele namen voor lanen e.d.: *Liuwansingel*, *ds* (*heilsge*) *ka.mpe*, *ds* *prvdik* (tegenwoordig beter bekend onder de naam van *ds* *fr^ods* *le.ans* (= de Franse laan) of kortweg *ds* *le.ans*, *ds* *se.dik*, *besi* *by.aron* (niet meer in gebr.). Geen dialectverschillen. De overgrote meerderheid spreekt het plaatsel. dialect, enkele gezinnen spreken Bildts. In het publieke leven wordt het plaatsel. dialect gebezigd. De bevolking bestaat overwegend van landbouwers; speciaal de aardappelteelt wordt beoefend. Enkele arbeiders werken in de zuivelfabriek te Berlikum. De laatste jaren komen in het seizoen van het aardappelrooien "ploegen" werkvolk uit andere plaatsen. Marktplaats: Leeuwarden. Winkelplaats: Leeuwarden en in mindere mate Franeker.

Zegslieden: 1. Gerben Reimers Brouwer; 64 j.; hier geb.; landbouwer; heeft steeds hier gewoond; v. van Beetgum, 16. van Beetgumermolen; spreekt steeds plaatsel. dialect.

2. Jariig Ejerks Koorda; 59 j.; geb. onder Vrouwenparochie, maar praktisch behorend bij Beetgum, daar naar school gegaan enz.; gardenier. v. van Steens, 16. van Cudkerk; spreekt steeds plaatsel. dialect.